

від 20.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

4. Інструкція з кадрового діловодства. URL: <https://www.kadrovik01.com.ua/article/3658-qqq-17-m4-rozroblennya-nstrukts-z-kadrovogo-dlovodstva>

5. Діловодство в роботі кадрової служби підприємства. URL: <https://pidruchniki.com/10560412/menedzhment/>

6. Визначення поняття документації URL: <https://uk.wikipedia.org/>

Андрій ВАСИЛЕНКО

кандидат геологічних наук,

державний експерт,

Міністерство освіти і науки України

ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ВІДКРИТОЇ НАУКИ В КРАЇНАХ ЄС ЯК КАТАЛІЗАТОР ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ (ПРИКЛАД ІРЛАНДІЇ)

Сучасний розвиток світової економіки напряду залежить від можливості доступу до необхідних даних та можливості їх використання. Дослідницькі дані є одним із різновидів даних, які є джерелом новітніх наукових розробок і, відповідно, створення інновацій. Таким чином, питання формування та реалізації державної політики відкритої науки (і доступу до дослідницьких даних як її частини) є актуальною темою для досліджень, а розгляд існуючих зарубіжних практик сприятиме формуванню національної візії в Україні.

Рух до відкритої науки було розпочато в Ірландії з 2010-х років. 23 жовтня 2012 року було опубліковано один з перших документів – Заяву стосовно національних принципів політики відкритого доступу [1]. Даний документ мав декларативний характер, стосувався лише окремої ланки відкритої науки (а саме – відкритого доступу до наукових публікацій, які були створені за державний кошт) і був розроблений Національним керівним комітетом з питань політики відкритого доступу в Ірландії.

В 2017 році Національний керівний комітет з питань політики відкритого доступу в Ірландії був перетворений на Національний форум з відкритих досліджень.

Як результат своєї роботи, в липні 2019 року Національний форум презентував засадничий документ для формування та реалізації державної політики відкритої науки в Ірландії – Національні рамки переходу до середовища відкритих досліджень [2].

Положення Національних рамок узгоджуються з розвитком політики Європейської Комісії у напрямку відкритої науки, зокрема з Рекомендаціями Комісії щодо доступу та збереження наукової інформації [3], які пропонують

державам-членам ЄС встановлювати та реалізовувати чітку політику стосовно дослідницьких даних відповідно до Національних планів дій.

Напрямами подальшого розвитку було визначено:

- забезпечення відкритого доступу до публікацій;
- управління дослідницькими даними та застосування до них принципів FAIR;
- розвиток інфраструктури доступу та збереження досліджень;
- розвиток відповідних навичок;
- створення стимулів та винагород за відкритість.

Зацікавленим сторонам, було запропоновано схвалити Національні рамки та долучитися до подальшого національного планування політики відкритої науки.

Розроблення Національного плану дій має стати наступним етапом формування державної політики відкритої науки в Ірландії. Він буде включати конкретні цілі, заходи та показники для вимірювання прогресу на шляху переходу до відкритої науки, а також обсяг потенційних витрат та розподіл обов'язків. Передбачається, що Національний план буде переглядатися щорічно.

Таким чином, Національний план дій щодо відкритої науки має стати документом, у якому будуть відображені шляхи фактичної імплементації тих принципів та засад, які зафіксовано в Національних рамках переходу до середовища відкритих досліджень. При цьому, в національному плані будуть враховані інтереси не лише основних зацікавлених сторін, які вважають перехід до відкритої науки благом, але і тих сторін, наслідки для яких наразі залишаються непередбачуваними.

З огляду на те, що Національними рамками переходу до середовища відкритих досліджень передбачається створення Національного плану дій щодо відкритої науки, існує змога зробити висновок, що державна політика відкритої науки в Ірландії знаходиться на фінальній стадії її первинного формування після якої має відбутися перехід до її реалізації.

Досвід Ірландії є корисним для України, оскільки формування вітчизняної політики відкритої науки знаходиться лише на початковому рівні.

Використані джерела

1. National Principles for Open Access Policy Statement. 2012. URL: <https://www.lenus.ie/handle/10147/250255>
2. National Framework on the Transition to an Open Research Environment. 2019., p.12. URL: http://norf-ireland.net/wp-content/uploads/2019/07/NORF_Framework_10_July_2019-2.pdf
3. European Commission recommendation on on access to and preservation of scientific information. 2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0790&from=EN>